

Å R S B E R E T N I N G 2 0 1 1

2011 blev endnu et meget aktivt og succesrigt år for Esbjerg Kunstmuseum og et år, hvor museets profil blev trukket markant op inden for alle virkeområder. Vi gennemførte tredje del af det ambitiøse forsknings- og formidlingsprojekt *Kunst i kontekst*, hvor vi undersøgte både kurateringsprocessen og publikums oplevelser af resultatet, udstillingen *Livstegn*. Den blev arrangeret af den naturvidenskabelige forsker Jesper Hoffmeyer og billedkunstner Morten Skriver, der i dette fælles projekt forenede kunst med naturens elementer. I samarbejde med kunstnerduoen Skeel & Skriver udvikledes en app til iPhone, som transmitterer og visualiserer data fra genskabelsen af The Big Bang i CERN direkte til brugeren. Inden for samme krydsfelt mellem naturvidenskab og billedkunst blev Ferdinand Ahm Krag's bidrag til museets rum for eksperimenterende kunst også til. Alle tre projekter understregede museets konsekvente engagement i kunstnerisk grundforskning. Desuden markerede Ferdinand Ahm Krag's soloudstilling museets skarptskårne profil som platform for den unge kunstscene, mens vi med en separatudstilling, der gjorde status over den tyske billedkunstner Gerold Millers arbejde, endnu en gang kunne lancere en væsentlig uden-

landsk kunstner for et dansk museumspublikum.

I årets løb blev publikum inddraget som medskabende i museets udstillinger på flere måder – ikke mindst i sommerudstillingen *Vokseværk*, hvor værkerne krævede særlig deltagelse af publikum i alle aldre.

Flere af de involverede kunstnere og forskere høstede anerkendelse for deres bidrag til museets aktiviteter. Således blev Maiken Bents bidrag til *Vokseværk* præsenteret af Statens Kunsthøjesteret, som også købte ind af Ahm Krag's værker. Og Nicolai Howalts udstilling blev valgt til månedens udstilling i DR's Kunstklub. En engelsksproget artikel om *Projekt 4.a* blev optaget til publikation i det anerkendte tidsskrift *The Journal of Aesthetic Education*, mens *Livstegn* blev rosende anmeldt i et fagtidsskrift uden for kunstens område, *Biosemiotics*. Inden for egne rækker blev museets direktør beskikket til Statens Kunstråds Billedkunstudvalg, mens inspektør Christiane Finsen blev valgt til Kulturarvsstyrelsens Kunsthistoriske Faglige Råd.

Økonomisk gik det i forlængelse af et yderst succesfuldt jubilæumsår i 2010 også fint. Det beløb, vi af vores ordinære driftsmidler afsættede til vores udstillinger, forskning, formidling

og erhvervelser, voksede tilfredsstillende med 200% i ekstraordinære tilskud og donationer. Denne opbakning til museet har sammen med en stor vilje og lyst til at tænke visionært hos dem, der administrerer fonde og kulturministerielle puljer, gjort det muligt for os at gennemføre også dette års ambitiøse program inden for alle museets virkefelter.

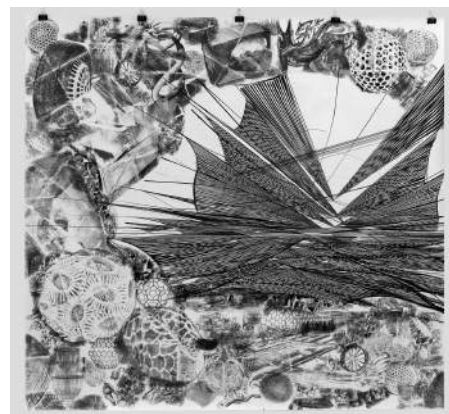
UDSTILLINGER

I begyndelsen af året kunne man stadig opleve den visuelt overvældende jubilæumsudstilling *Connexions* med markante bidrag af tyve danske og udenlandske kunstnere, der hver især havde skabt eller valgt et værk, som karakteriserede deres særlige forbindelse til 100-års jubilæet.

Dette massive kunstneropbud blev efterfulgt af to soloudstillinger. Et dansk museumspublikum kunne således for første gang opleve den tyske billedkunstner *Gerold Miller* i en udstilling, der gjorde status over hans arbejde fra 1980'erne til i dag. Gennem et forløb af særligt udvalgte værker, kombineret med modeller af Millers tidligere udstillinger, kunne man følge, hvordan kunstneren bestan-

Vokseværk

Ferdinand Ahm Krag

dig har udforsket grænselandet mellem maleri, skulptur og arkitektur. Samtidig indtog *Nicolai Howalt* museets rum for eksperimenterende kunst, hvor hans tilsyneladende forskellige fotoserier blev forenet under fællesnævneren *sammenstød*. Hans *Boxer*-serie blev genskabt i en skarpt beskåret version og mødte bl.a. et udvalg af hans *Car Crash*-studier i et spændingsfyldt projekt, som gjorde spørgsmål om vores forgængelighed – om liv og død – direkte tilgængelige for vores sansesystem. Efter *Nicolai Howalt* fulgte *Ferdinand Ahm Krag*, der havde skabt helt nye værker til sit

udstillingsprojekt *Waves over Graves*. Aftryk fra civilisations- og kulturhistorien blev som kunstnerens særlige tegnarkiv vist sammen med hans tegninger i gigantformat i en form for laboratorium for kunstnerisk tankevirksomhed. Udstillingen var således et fornemt eksempel på, hvor tæt på filosofien en kunstner arbejder, når han forsker og rejser spørgsmål, opstiller teser og prøver dem af.

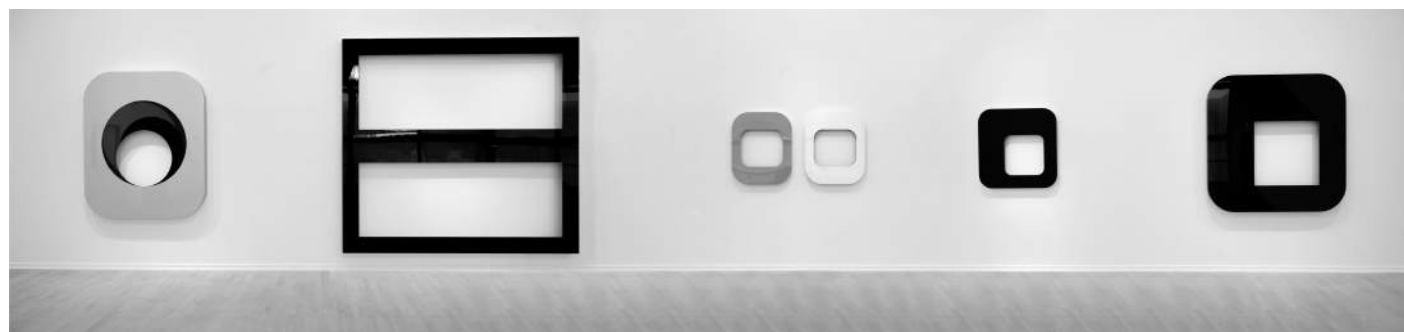
Samtidig kunne børn og voksne gå i clinch med den nyeste kunst i udstillingen *Vokseværk*. Ni kunstnere bidrog med rumlige værker, der var udviklet til netop dette projekt – værker, der alle i særlig grad appellerede til publikums nysgerrighed og inviterede dem til aktiv deltagelse. Disse nye arbejder blev i udstillingen sat i perspektiv af udvalgte malerier og skulpturer fra museets samling. På den måde blev samlingen også i dette års sommerudstilling aktualiseret i sammenhæng med den nyeste kunst.

I efteråret åbnede vi den tredje udstilling i projekt *Kunst i kontekst*, der denne gang forenede kunsten med naturens elementer. *Livstegn* var kurateret af biosemiotiker Jesper Hoffmeyer og billedkunstner Morten Skriver. Udstillingen tog udgangspunkt i den levende natur, set fra et biosemiotisk synspunkt – det vil sige en særlig måde at betragte naturen på, hvor planter, insekter og dyr ligesom mennesker kommunikerer med hinanden for at opretholde livets gang. Organiseret i fem afsnit blev den biosemiotiske teori introduceret og visualiseret i en wunderkammer-udstilling, der præsenterede oliemalerier side om side med bl.a. udstoppede dyr, insektsamlinger, en trykmaskine, altertavle og redningsflåde. Inden for samme krydsfelt mellem naturvidenskab og billedkunst omskabte kunstnerduoen Skeel & Skriver deres værk *NBI Colliderscope* til en app til iPhone og iPad. Den transmitterer og visualiserer data fra intet mindre end verdens største fysikforsøg i CERN,

hvor man forsøger at genskabe universets tilblivelse. Selve værket blev oprindelig udviklet i samarbejde med Niels Bohr Institutet og kunne hele 2010 opleves som et gigantisk lysværk på instituttets facade – en satellit-udstilling fra Esbjerg Kunstmuseum. En særlig museumsversion blev skabt til jubilæumsudstillingen *Connexions*, men med denne app er værket nu gjort tilgængeligt for alle.

På de dødes dag den 2. november blev den årligt tilbagevendende *Håbeperiode* indviet med endnu en finurlig installation af Eric Andersens *Pandorabilleder*, *Il piatto della speranza*. I år blev Pandora arresteret af politiet og sat i fængsel. Den dramatiske begivenhed, der blev annonceret på et banner midt i byen, kunne følges på YouTube. Traditionen tro indtog de velkendte *Håbesteder* samtidig byen og tilbød for en stund esbjergenserne denne unikke og livsbekræftende facilitet, hvor man kan stille sig op for at udveksle sine håb med andre eller ganske enkelt bare være håbefuld.

Vokseværk blev til i samarbejde med Kunsten i Aalborg. Alle årets øvrige udstillinger og projekter var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum i nært samarbejde med de involverede kunstnere.

Gerold Miller

Pandora arresteret

Livstegn

FORSKNING OG FORMIDLING

Udstillingen *Livstegn* var det tredje synlige resultat af museets stort anlagte forsknings- og formidlingsprojekt *Kunst i kontekst*, der skal føre frem til en ny type museum. Projektet gennemføres i et nyskabende forsknings-samarbejde, der bringer kunstnerisk, videnskabelig og museologisk ekspertise sammen i bestræbelsen på at udvikle kunstudstillingen og kunstmuseet til fremtidens samfund. I fire udstillinger forenes billedkunsten med områder i hverdagslivet, som den oprindelig er udsprunget af: religion, sprog, naturens elementer og tilværelsens grundvilkår – forhold, vi alle er fortrolige med, og som hver især udgør et videnskabeligt felt. Således er det projektets overordnede mål at få os til at vende os mod tilværelsens grundlæggende spørgsmål, som kunsten gennem alle tider har aktualiseret. Da hver udstilling arrangeres af en billedkunstner og en forsker, forenes deres viden og kompetencer i et fælles formidlingsprojekt, der rækker langt videre end den kunstvidenskabelige ekspertise, kunstmuseet selv råder over. Efterfølgende undersøges både dette usædvanlige samarbejde og publikums oplevelser af resultatet. Iflg. de personer, der over en uge i december blev interviewet om deres oplevelser af *Livstegn*, talte denne udstilling direkte til den enkelte gæst ligesom de to forrige, *AN SIGT* og *The Map is not the Territory*. Vi fik således bekræftet vores indtryk af, at vi med denne nye type udstillinger åbner for oplevelser, der har rod i publikums egen livsverden.

Udstillingen nåede ud i verden gennem en meget positiv beskrivelse og anmeldelse i det anerkendte biosemiotiske fagtidsskrift, *Biosemiotics*. Det samme gjorde museets *Projekt 4.a*, idet forskergruppen bag projektet som nævnt fik optaget deres artikel *Long-term effect of Aesthetic Education on Visual Awareness* i *Journal of Aesthetic Education*.

Under *Huskunstnerordningen* gennemførte vi et nyt *Tranzart*-projekt med to gymnasieklasser, der i et kondenseret forløb omsatte deres oplevelser med værker i museets samling til poetry slam, kyndigt vejledt af to professionelle inden for området, Lasse Thorning og Thorkil Jacobsen, og afsluttet med en stort anlagt finale på Rybners Gymnasium. Iflg. de to instruktører opnår man ved at inddrage billedkunsten en langt højere grad af originalitet og betydeligt bedre digte end ellers, sandsynligvis fordi billedkunst både åbner for et indre univers og forankrer oplevelsen. I løbet af 2011 publicerede vi fire bøger. Årets tre soloudstillinger blev ledsaget af hver sin publikation. Gerold Millers status-udstilling blev fulgt op af en omfangsrig og velillustreret dobbeltsproget bog, mens Howalts projekt blev ledsaget af en smukt forarbejdet mappe, der i billede og tekst beskrev hans enkelte serier og det samlede perspektiv for hans arbejder. Ferdinand Ahm Krags projekt blev omsat til bogform med gengivelse af samtlige udstillede værker og perspektiveret af en stimulerende tekst om tid af professor i semiotik Per Aage Brandt. Endelig blev udstillingen *Livstegn* foreviget i en bog, der eksemplarisk udfolder den biosemiotiske teori og omsætter den til billeder. Til hver særudstilling blev der desuden udviklet nye formidlingstiltag, som – integreret i selve udstillingen – matchede dens særlige karakter og involverede publikum på nye måder. På vej ind i *Livstegn* kunne man eksempelvis eksperimentere med at kombinere elementer fra forskellige universer til meningsfulde helheder: symboler, ord, billeder fra kunsthistorien og naturelementer. Og ved indgangen til Nicolai Howalts udstilling kunne man med hans *Boxer*-serie spille et memospil, der i særlig grad satte fokus på mellem-

rummet mellem før og efter, som kunstnerens serie drejer sig om. Endelig blev der til hver udstilling atter udarbejdet inspirationsmaterialer, som blev udsendt til alle lærerne i museets lærernetværk.

ARRANGEMENTER

Den australske kunstner Kyle Jenkins skabte et værk til os, som han malede direkte på museets væg. I den forbindelse arrangerede vi i samarbejde med Galleri Kant en *artist talk*. Og i samarbejde med *Folkeuniversitetet* afholdt vi et velbesøgt kunstnerforedrag i Howalts udstilling *Sammenstød*. På museets 101 års fødselsdag indviede vi Eric Andersens inciterende intermedia-værk *The Nine Minds*, som er skabt specielt til Esbjerg Kunstmuseum og installeret på museets balkon. Med udgangspunkt i udstillingen *Livstegn* kunne vi i efterårsferien præsentere resultatet af omkring 175 børns arbejde med at omsætte umiddelbart usynlige dele af Vadehavsgionens natur til billeder i *Børnenes Efterårsudstilling*, som blev vist i museets foredrags-sal. På *Kultur natten* bød Den Ny Opera på ganske andre dimensioner af udstillingen *Livstegn*, da operaens solister omsatte de store, drømmeagtige projektioner i afsnittet *Overfladens dyb* til musik, mens elever fra Rybners fortolkede udstillingens øvrige afdelinger på museets første sal. Museets *Junior_guides* udviklede eksperimenter til *Børne- og Ungdomskulturdagen*. Ud-

Poetry slam i Nicolai Howalts udstilling

over denne dag deltog vi i *Forskningens Døgn*, *Esbjerg Festuge* og *Dansk Naturvidenskabsfestival* med helt nye tiltag, udviklet specielt til disse dages og ugers temaer. Såvel i *vinter- og påskeferien* som i *julemåneden* indbød vi desuden hele familien til særlige aktiviteter på museet, og endelig leverede museet igen i år de perfekte rammer for den ledendariske *Jule-kunst-kaos-messe*. I lighed med de foregående år skulle man også i 2011 være hurtigt ude for at sikre sig en plads til museets eftertragtede *ferniseringsmiddage*, hvor Restaurant Kunstpavillonens Josef Nielsen og hans kokke oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger.

ERHVERVELSER OG STØTTE

I 2011 øgedes samlingen med fem værker. Takket være substantiel støtte fra Kulturarvstyrelsen, Augustinus Fonden, Beckett-Fonden og Ny Carlsbergfondet lykkedes det at erhverve Richard Mortensens maleri *Esto es malo* fra 1958, der meget fornemt supplerer museets samling af denne kunstners værker. Maleriet indtog en central plads på forrige års jubilæumsudstilling *100+100 – Richard Mortensen og os*. Boet efter Richard Mortensen fulgte erhvervelsen op med en donation af den sidste litografiske mappe fra kunstnerens hånd: *Une semaine avec André Breton*. Vi købte Mads Gamdrups bidrag til en af

Kultur nat, Den Ny Opera

museets tidligere udstillinger, *Spor: Uden titel* (21.06.01), 2001-07 og relieffet *Sløjfe* fra 2004 af Bank og Rau. Endelig donerede Kyle Jenkins sin skitse til sit vægmaleri (se arrangementer) og Frodo Mikkelsen sit forsøvede værk *The Bear* fra 2011. Forskningsarbejdet i dette års *Kunst i kontekst projekt* er støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje. Nicolai Howalts udstilling *Sammenstød* blev til med støtte fra L. F. Foghts Fond og Kunstrådets Billedkunstudvalg. Samme udvalg gav også tilskud til Ferdinand Ahm Krags projekt, mens det internationale udvalg støttede Gerold Millers udstilling. Fra Lida og Oskar Niensens Fond, Claus Sørensens Fond og Knud Højgaard's Fond modtog vi støtte til udstillingen *Livstegn*. Fra Statens Kunstråd fik vi via Huskunstnerordningen tilskud til årets *Tranzart*-projekt og modtog desuden støtte til kunstnerens udstillingsvederlag.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i 2011 på 7,8 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb, der udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Kulturarvsstyrelsen og Statens Kunstråd, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden denne ekstraordinære støtte og uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at opretholde mu-

NBI Colliderscope

Richard Mortensen, *Esto es malo*

seets høje aktivitetsniveau endsiges bevare positionen som et af landets toneangivende museer for moderne kunst.

Inge Merete Kjeldgaard
Museumsdirektør

BESTYRELSESMEDLEMMER I 2011

Formand: Overlærer Jørgen Broch
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen
Kasserer: Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif Kronberg Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Skoleinspektør Carsten C. F. Møller

PERSONALE I 2011

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør Christiane M. Finsen
Museumsinspektør Birgitte Ørom
Forvalter Lean Pedersen
Museumsassistent Christa Guldbrandt
Museumsassistent Anette Lykke-Kjeldsen
Museumsassistent Per Ellemann-Andersen
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Lis Madsen
Kustode Kirsten Hørlyck
Kustode Sanne Andersen Hansen
Kustode Anne Margrethe Demidoff Hansen
Rengøringsassistent Tove W. Henriksen
Rengøringsassistent Estrid Rasmussen